

Al nostre gust

El col·lectiu de crítics V. Július ha elaborat una llista particular d'obres narratives publicades l'any passat a Barcelona i que, per un motiu o un altre, recomanen de llegir.

V. Július

Un articulista demanava fa unes setmanes des d'aquestes mateixes pàgines, en un article sobre literatura nord-americana, que algú escrivís una llista de les deu pitjors obres de la literatura catalana dels últims vint anys. ¡Ai!, ingrata feina la que proposava Francesc Parcerisas; encara que a algú pugui saber-li greu, preferim obviar la invitació i redactar, en canvi, una llista de les obres de narrativa més interessants que es publicaren en 1985.

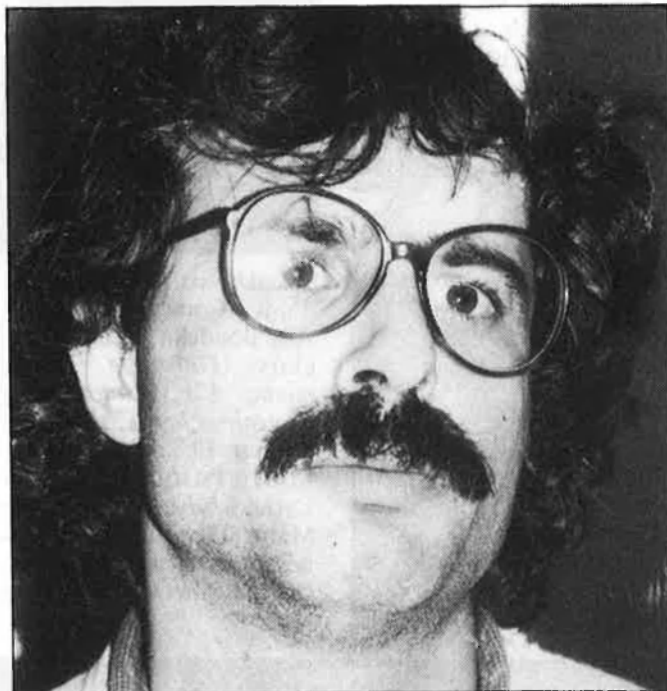
Són llibres que han gaudit de bona acceptació per part de la crítica i cert èxit de públic. Són els que, per una o altra raó, semblen tenir interès; llibres amb els quals hem gaudit; llibres, en definitiva, que tot lector recomana als amics. Això no vol dir que els que no hi figuren siguin abominables. Simplement, no ens han interessat.

La primera sorpresa, la vam tenir amb una obra curta, concisa, d'una autora pràcticament desconeguda, Maria Barbal. *Pedra de tartera* és una narració rural que relata, sense vacil·lacions, la vida d'una dona, des de l'adolescència en el poble nadiu fins als darrers anys de la senectut, en una trista porteria barcelonina. Llibre que arrossega el lector des de bon començament, gràcies a la mesura narrativa i a l'equilibri entre les intencions i la seva plasmació. Un text força ajustat on la capacitat de l'autora per a la concisió ens fa passar una bona estona, amb una història simple i senzilla.

Una sorpresa ben dife-

els analitza i els trosseja fins a deixar-ne només l'essència, en un intent de trencar la convenció i el simulacre social i individual.

Un altre llibre i una altra cosa és *El café de la Granota*, segon recull de contes

Ferran Torrent ha llançat *Butxana* a una nova aventura.

rent, però no menys interessant, va ser el llibre de Miquel Bauçà. *Carrer Marçala* és un text difícil, incòmode i que requereix cert costum a llegir. Si bé surt del que entenem per narrativa tradicional, tampoc no és, però, un llibre que puguem anomenar avantguardista, atès que la seva prosa ni juga amb l'espai textual ni ho fa amb nosaltres. Inclús partint d'aquests pressupòsits, l'obra pot fàcilment fatigar i deixar d'interessar-nos, perquè l'autor ha elaborat un relat sinopat, ple d'impressions i sensacions que tindran sentit en la mesura en què connectin sensitivament amb el lector. Però *Carrer Marçala* és més per a qui vulgui deixar-se explicar; és un colp de puny a la boca de l'estómac, perquè sorprèn en despullar les coses de tot sentimentalisme malalt, perquè despulla l'home i desbrossa el sentiment de tota afeció. Els estudia,

que Jesús Moncada ha publicat. Són narracions dedicades a narrar i recrear, passant pel sedàs de la memòria, la vida de l'antiga Mequinensa.

En aquest món que Moncada basteix era fàcil lliurar-se a l'enyorament o al cant de la melangia més ostentosa i rondinaire. L'autor ha tingut prou tacte per salvar l'escull que representava aquest enyorament, sens dubte element present en tota l'obra. En canvi, aquest element es manté cautament per sota de l'humor i la ironia, a vegades, i del to dramàtic, d'altres. La dialèctica humor-drama implica certa força narrativa i dissenya un corpus soterrat de costums i vivències atàviques.

Una altra col·lecció de contes és *L'illa de Maians*, de Quim Monzó. Aquests contes urbans són paradigmàtics d'una ciutat, Barcelona, d'una gent i un món concret. Monzó utilitza un

cert realisme, sempre present, que contrasta i combina amb un toc fantàstic i absurd, tot ben amanit amb un humor ple de mala llet.

Però, si hi ha res nou en aquest llibre respecte als anteriors, és la lleu derivació cap a registres més intel·ligents i de més gran interès; això és, la pèrdua de l'humor amb «H» majúscula, el distanciament dels personatges, la utilització de l'absurd i la perplexitat, i certa melangia o amargura fatalista que tenen alguns contes.

Monzó ens parla del que passa i ho fa senzillament, sense embuts, amb una prosa segura i eficaç.

Hi ha diverses raons i aspectes rellevants que fan recomanable la segona novel·la de Ferran Torrent. *Penja els guants, Butxana* és la continuació de les aventures policiaques del ja conegut detectiu. La novel·la manté l'estil senzill, el llenguatge planer i incisiu, el to col·loquial i la recreació d'un marc tan concret com la ciutat de València. Aquests aspectes significatius i diferencials són elements que ja eren presents en el llibre anterior, *No empreneu el comissari*. Ferran Torrent, en intentar construir una novel·la amb més ambicions narratives, debilita la trama en pro d'una obra millor construïda però menys divertida. Malgrat les insuficiències, el llibre mereix la lectura.

No voldríem acabar aquest recompte sense destacar el treball realitzat per l'editorial El Llamp dintre la seva col·lecció *La cuca al cau*, que s'ha concretat en l'aparició d'una sèrie de textos eròtics que no valorarem ací. Tan sols recordem la publicació dels *Quaderns d'en Marc*, d'autor anònim, considerable esdeveniment editorial de l'any, com també el recull de relats d'erotisme negre aplegats sota el nom d'*Stress* i signats també per mà anònima. □